

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Pszczynie IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Ewa Wieczorek
Protokolant:	Wiesława Zawila

przy udziale -

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2017 r. w Pszczynie na rozprawie

sprawy z powództwa **D. M. (M.)**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w J.**

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych

1. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w J. na rzecz powoda D. M. brutto kwotę 19.554,55 (dziewiętnaście tysięcy pięćset pięćdziesiąt cztery złote 55/100) wraz z następującymi odsetkami od kwot:

- (...),26 (dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt sześć złotych 26/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- (...),28 (sześć tysięcy siedemset siedemdziesiąt trzy złote 28/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- (...),83 (sześć tysięcy sześćset dwanaście złotych 83/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- (...),17 (trzy tysiące dwieście dwa złote 17/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 11 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

2. w pozostałej części powództwo oddala,

3. nakazuje pobrać od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w J. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Pszczynie kwotę 967,20 (dziewięćset sześćdziesiąt siedem złotych 20/100) tytułem zwrotu kosztów sądowych od uiszczenia których powód był zwolniony,

4. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania,

5. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w J. na rzecz powoda D. M. kwotę 1620,00 (jeden tysiąc sześćset dwadzieścia złotych 0/100) tytułem zwrotu kosztów procesu,

6. nadaje wyrokowi w pkt 1. rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 11.903,26 (jedenaście tysięcy dziewięćset trzy złote 26/100).

SSR Ewa Wieczorek

Sygn. akt IV P 157/16 P., 24 października 2017 r.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Pszczynie z dnia 5 października 2017 r.

Powód D. M. złożył w tut. Sądzie pozew przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w J. o zapłatę kwoty 30.500,00zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wymagalności roszczenia za każdy miesiąc pracy tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w okresie od 1 listopada 2013 r. do 31 marca 2015 r. Powód domagał się również zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu żądania powód podał, że był zatrudniony u pozwanego na stanowisku sztygara oddziałowego. Powód świadczył pracę na rzecz pracodawcy zgodnie z regulaminem w wymiarze 7,5 godziny. W rzeczywistości powód musiał pracować dłużej poświęcając odpowiedni czas na przygotowanie miejsca pracy (pobranie narzędzi, przebranie w odzież ochronną, pobranie niezbędnego sprzętu ochrony życia i zdrowia, zapoznanie się z raportem z poprzedniej zmiany, ustalenie frontu robót z podwładnymi pracownikami, podział pracy itd.), jak i odpowiedni czas po zakończeniu zmiany (pisanie raportu, kontrola wyjazdu załogi), tym samym powód średnio 2 godziny pracował nadliczbowo na dobę.

Pismem procesowym z dnia 23 grudnia 2016 r. powód sprecyzował swoje żądanie podając od jakich kwot i dat domaga się odsetek.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w J. domagał się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powód zajmował stanowisko sztygara zmianowego pod ziemią w okresie od 07 grudnia 2000 r. do 31 lipca 2006r., zaś od dnia 01 sierpnia 2006r. do 27 marca 2011r. – sztygara oddziałowego p/z, od 28 marca 2011r. do 30 kwietnia 2011r. na stanowisku inspektora p/z, natomiast od dnia 01 maja 2011r. do 21 maja 2015r. – na stanowisku sztygara oddziałowego p.z. Z dniem 22 maja 2015r. powód przeszedł na emeryturę.

Pozwany zarzucił, iż powód nie świadczył pracy w okresie od 01 listopada 2013r. do 03 marca 2014., bowiem przebywał na zwolnieniu lekarskim. Powód nie świadczył również pracy w dniach 30 marca 2015r. oraz 31 marca 2015r.

Zdaniem pozwanego, powód wskazał jedynie kwoty stanowiące wartość nadgodzin za dany miesiąc bez wskazania faktycznej ilości godzin, które miałby przepracować. Wartość nadgodzin uśrednił do 2 godzin, co w ocenie pozwanego jest niedopuszczalne. Pozwany zaprzeczył jakoby obligował powoda do przyjeżdżania do pracy wcześniej niż wynikało to z godziny jej rozpoczęcia. Wskazana powyżej kwestia zależała wyłącznie od woli powoda, który tak powinien zorganizować sobie pracę, by wykonać wszystkie obowiązki służbowe mieszcząc się w obowiązującej go dobowej normie czasu pracy. Zdaniem pozwanego, powód nie wykazał, by świadczył pracę w godzinach nadliczbowych w określonym przez siebie czasie. Raport czasu pracy ((...)), którym to posługuje się pozwany ewidencjonuje jedynie wejście i wyjścia pracownika z terenu kopalni oraz zjazd pod ziemię i wyjazd na powierzchnię, nie wskazuje jednakże rzeczywistego czasu pracy pracownika. Za czas pracy uznaje się dla pracowników zatrudnionych pod ziemią czas od wejścia do klatki szybu wyciągowego na powierzchni do wyjścia z klatki szybu na powierzchnię. Sam fakt przebywania na terenie zakładu pracy nie może zostać wliczony do czasu pracy. Pozwany nie wydawał na rzecz powoda poleceń służbowych odnośnie pracy w godzinach nadliczbowych, jak również nie obejmował swoją świadomością okoliczności przemawiających za tym.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód D. M. i pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w J. zawarli w dniu 7 grudnia 2000 r. umowę o pracę na czas nieokreślony, na mocy której powód został zatrudniony na stanowisku sztygara zmianowego pod ziemią. Z dniem 26 lipca 2006r. powierzono powodowi stanowisko sztygara oddziałowego pod ziemią. Od 28 marca 2011r. do 30 kwietnia 2011r. powód zatrudniony był na stanowisku inspektora p/z, zaś od dnia 01 maja 2011r. na stanowisku sztygara oddziałowego w oddziale wydobywczym. Od dnia 30 grudnia 2014r. powód był zatrudniony na stanowisku nadsztygara górniczego p.z. Kierownika Oddziału Wydobywczego G-3. Z dniem 22 maja 2015 r. powód przeszedł na emeryturę.

dowód: umowa o pracę k. 2b akt osobowych powoda – część B, pismo pozwanego z dnia 26 lipca 2006r. k.13 akt osobowych powoda – część B, pismo pozwanego z dnia 25 marca 2011r., k. 19, pismo pozwanego z dnia 30 grudnia 2014r., k.34 akt osobowych powoda – część B, świadectwo pracy – w aktach osobowych powoda – część C.

Powód w spornym okresie pracował jako sztygar oddziałowy w oddziale wydobywczym. Ponadto na kopalni funkcjonują inne oddziały : elektryczny, mechaniczny, teletechniczny. Jako sztygar oddziałowy powód pełnił funkcję gospodarza danego oddziału, podlegało powodowi 100-150 pracowników, nadgórnicy oraz sztygarzy zmianowi. W hierarchii służbowej powód podlegał jako sztygar oddziałowy podlegał nadsztygarowi górniczemu, następnie w hierarchii znajduje się kierownik robót i kierownik działu górniczego, dyrektor techniczny oraz dyrektor kopalni. Na KWK (...) w S. były trzy oddziały wydobywcze zajmujące się eksploatacją węgla. Na każdym z tych trzech oddziałów było stanowisko sztygara oddziałowego, były to niezależne oddziały pracujące na w różnych rejonach kopalni indywidualnie rozliczane za wydobycie węgla i bezpieczeństwo.

Jako sztygar oddziałowy powód zawsze pracował na I zmianie.

dowód : zeznanie powoda, k.185 verte.

Normy czasu pracy dla pracowników zatrudnionych pod ziemią kształtowały się następująco: 7,5 godziny – norma dobowa i 37,5 godziny – norma tygodniowa. Dla pracowników zatrudnionych na powierzchni dobową normą czasu pracy wynosiła 8 godzin, a tygodniowa – 40 godzin. Wynagrodzenie za pracę miało być wypłacane raz w miesiącu z dołu - 10 dnia każdego miesiąca.

dowód: informacja dla pracownika k. 6 akt osobowych – część B

Zakres obowiązków powoda obejmował m.in. nadzór prowadzonych robót, nadzór nad prawidłową konserwacją urządzeń w oddziale oraz nad prawidłowością ich obsługi, współpraca z dozorem innych oddziałów, informowanie przełożonych o stanie prowadzonych prac i ewentualnych nieprawidłowościach, przeprowadzanie szkoleń w zakresie BHP, kontrola wyjazdu załogi na powierzchnię i odnotowanie tego faktu. Ponadto głównym zadaniem powoda było kierowanie pracami oddziału wydobywczego w szczególności pod kątem zabezpieczenia ciągłości ruchu oraz bezpieczeństwa pracującej tam załogi.

dowód : zakres czynności powoda, (akta osobowe, k.14, część B).

Zgodnie z §24 pkt 4 Regulaminu Pracy pozwanej, obowiązuje następujący wymiar czasu pracy dla poszczególnych grup pracowników:

- 1) 37,5 godziny tygodniowo w pięciodniowym tygodniu pracy (5 x 7,5 godzin na dobę) dla pracowników wykonujących pracę pod ziemią,
- 2) 40 godzin tygodniowo w pięciodniowym tygodniu pracy (5 x 8 godzin na dobę) dla pracowników wykonujących pracę na powierzchni.

Zgodnie z §26 Regulaminu Pracy, czas rozpoczynania i zakończenia pracy w systemie czterozmianowym – dla pracowników zatrudnionych pod ziemią:

- zmiana I od godz. 06:05 do 13:35

- zmiana II od godz. 12:05 do 19:35

- zmiana III od godz. 18:05 do 01:35

- zmiana IV od godz. 00:05 do 07:35

dowód: Regulamin pracy pozwanego z dnia 01 kwietnia 2004r., k. 120-130

Pozwany wyposażał pracowników w dyskiety, które to wprowadzali do czytników szybowych przy zjeździe i wyjeździe jak i przy wejściu do zakładu pracy i wyjściu z niego. (...) elektroniczny, za pomocą którego pozwany pracodawca ewidencjonował czas pracy pracowników rejestrował wejście i wyjście z terenu kopalni oraz czas zjazdu i wyjazdu z dołu kopalni. Wejście i wyjście z klatki wyciągowej ma szczególne znaczenie dla pracowników dołowych, gdyż na tej podstawie rozliczano ich czas pracy.

dowód: zeznania świadka J. P. k. 171 verte, zeznanie świadka M. S., k.171 v-172.

Powód jako osoba wyższego dozoru miał obowiązek wykonać szereg czynności przed godziną rozpoczęcia zmiany. Powód rozpoczynał wykonywanie czynności służbowych ok. 50 minut przed rozpoczęciem I zmiany w sposób telefoniczny ze zmiany IV to się odbywało o godzinie 05:20, 05:30. Następnie powód brał udział w odprawach dozoru rozpoczynających się każdorazowo ok. 20 minut przed rozpoczęciem zmiany (o godzinie 5:40). Czas odprawy wyznaczał Kierownik robót górniczych. W tej odprawie uczestniczyli sztygarzy zmianowi, sztygarzy oddziałowi z trzech oddziałów wydobywczych, ponadto sztygarzy oddziałowi oddziałów elektrycznych, mechanicznych oraz bardzo często kierownik działu górniczego. Na odprawach ustalano zakres prac na daną zmianę, przy czym przed I zmianą ustalano zakres robót na całą dobę. Obowiązkiem powoda był każdego dnia powód zjazd do wyrobiska górniczego pod ziemią, gdzie powód dokonywał kontroli każdego stanowiska pracy, robił pomiary na wyznaczonych stanowiskach metanu, kontrolował stan urządzeń i zabezpieczeń .

Powód wyjeżdżał na powierzchnię wraz z załogą około godziny 13:40 -14:00.

dowód: zeznanie powoda, k.186.

Po wyjeździe na powierzchnię i umyciu się powód udawał się do biura.

Na I zmianie było z reguły 25-30 górników. Raport zmianowy wypełniał sztygar zmianowy. Ponadto sztygar zmianowy spisywał dniówki pracowników. Przyjęte było, iż osoba dozoru średniego zjeżdżała i wyjeżdżała z podziemia wraz z załogą. Na zmianie był z reguły jeden sztygar zmianowy, którego nadzorował powód więc powód nie mógł nakazać sztygarowi wcześniejszego wyjazdu (i tym samym pozostawienia załogi bez dozoru pod ziemią).

Powód (będący sztygarem oddziałowym) pracował w jednym pomieszczeniu biurowym wraz z sztygarem zmianowym, książkę raportową praktycznie uzupełniali razem. Powód zawsze podpisywał książkę raportową. Po wypełnieniu książki raportowej powód udawał się do Kierownika robót górniczych, gdzie był rozliczany za wydobywanie, sprawy awaryjne i bezpieczeństwa. Powód omawiał z Kierownikiem robót górniczych zakres robót na następne zmiany. Po tych ustaleniach powód wracał do biura, gdzie w książce raportowej wypisywał polecenia dla kolejnych zmian tj. dla zmian III i IV (dla zmiany II powód przekazywał polecenia telefonicznie sztygarowi zmianowemu z II zmiany). Powód opuszczał kopalnię bezpośrednio po zakończeniu tych czynności pracowniczych.

dowód: zeznania świadka H. Ż., k.147, wzór oddziałowej książki raportowej i kontroli robót górniczych przez osoby dozoru wyższego i kierownictwa, wzór raportu zmianowego, k.153,k.158-161., częściowo zeznania świadka M. S., k.171, raport czasu pracy powoda, k.74-76, zeznanie powoda, k.185 verte 186 verte.

U pozwanego obowiązywało Zarządzenie nr 31/14 kierownika ruchu zakładu (...) z dnia 24 lipca 2014r. normujące ilość i sposób dokumentowania ilości zjazdów dołowych. Powód jako sztygar oddziałowy początkowo miał obowiązek zjeżdżać codziennie pod ziemię w pełnym wymiarze czasu pracy, a od 2014r. co do stanowiska powoda został wyznaczony minimalny limit 15 zjazdów na miesiąc.

dowód: Zarządzenie nr 31/14 kierownika ruchu zakładu (...) z dnia 24 lipca 2014r., k.155-157, zeznanie świadka M. S., k.172 verte.

Wynagrodzenie powoda za pracę w godzinach nadliczbowych w okresie od listopada 2013r. do marca 2015r. wynosiło brutto kwotę 19.554,55zł.

Dowód: wyliczenie pozwanej, k.193.

W okresie od 01 stycznia 2015r. do 21 maja 2015r. powód był nadsztygarem górniczym albowiem pozwana wymagała, aby sztygarzy oddziałowi mieli kwalifikacje osób dozoru wyższego (nadsztygara) ale w tym czasie zakres obowiązków powoda nie uległ zmianie. W zakresie kompetencji powoda nie leżała możliwość zmiany wyżej przedstawionego systemu organizacyjnego. Powód nie był fizycznie w stanie wypełniać obowiązków w zakresie raportowania w godzinach zmiany powoda (I) wynikających z Regulaminu Pracy. Nie było możliwe, aby powód prawidłowo wypełniał spoczywające na powodzie obowiązki przychodzące do pracy w godzinie zjazdu i wyjazdu. Przełożeni powoda wiedzieli, iż powód przychodzi do pracy wcześniej i później z niej wychodzi.

Dowód: zeznanie powoda, k.186, częściowo zeznania świadka M. S., k.172.

Pozwana (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w J. powstała w dniu 1 kwietnia 1993 r. na bazie części jako jedna z siedmiu działających wówczas spółek węglowych. W skład spółki weszło siedem samodzielnych przedsiębiorstw górniczych, które przekształcono w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa z siedzibą w J.. W skład spółki wchodzi m.in. Kopalnia (...) w S.. U pozwanego nie wprowadzono jednolitego układu zbiorowego pracy ani regulaminu wynagradzania obejmującego swym zasięgiem całą spółkę. Początkowo obowiązywał Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Zakładów (...) z dnia 21 grudnia 1991 r. zawarty pomiędzy Ministrem Przemysłu i Handlu a Krajową Komisją Górnictwa (...) oraz Federacją Związków Zawodowych (...), (...) Związków Zawodowych (...).

(dowód: UZP dla pracowników Zakładów (...) z dnia 21 grudnia 1991 r., k 77-102.)

W dniu 1 czerwca 1992 r. został zawarty Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla pracowników KWK (...) w S..

(dowód: (...) dla (...) KWK (...) w S. k. 103-119.

Pismem z dnia 16 stycznia 2001r. Minister Pracy i Polityki Społecznej powiadomił, że do rejestru ponadzakładowych układów zbiorowych pracy wpisana została informacja o wypowiedzeniu przez zarząd Związku (...) w K. Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zakładów (...) z dnia 21 grudnia 1991r. oraz informacja o jego rozwiązaniu. Termin wypowiedzenia Układu upłynął w dniu 31 grudnia 2000r. i z upływem wypowiedzenia Układ uległ rozwiązaniu.

Pismem z dnia 19 sierpnia 2009 r. pozwany (...) Spółka Akcyjna w J. wypowiedziała Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) KWK (...), który wszedł w życie z dniem 1 czerwca 1992r. Pozwany działając na podstawie art. 241⁷ §3KP wypowiedział (...) dla pracowników KWK (...), (wpisany do rejestru zakładowych układów zbiorowych pracy w dniu

4 maja 1995r. pod nr V- (...)) z zachowaniem trzymiesięcznego wypowiedzenia biegnącego od dnia 1 września 2009r. Pozwany wypowiedział także pozostałe zakładowe układy zbiorowe pracy dla pracowników innych kopalń. Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) KWK (...) przestał obowiązywać z dniem 31 grudnia 2009r.

(fakty znane z urzędu)

Okres rozliczeniowy obowiązujący u pozwanego pracodawcy wynosił 4 miesiące.

dowód: Regulamin Pracy k.122 verte.

Od 01 października 2015r. u strony pozwanej obowiązuje nowy Regulamin Pracy. Zgodnie z §15 nowej regulacji łączny czas pracy dla pracowników zatrudnionych pod ziemią nie może przekroczyć 8 godzin tj. 7,5 godzin od wejścia do klatki szybowej w celu zjazdu pod ziemię do wyjścia z klatki szybowej na powierzchnię i 0,5 godziny na dobę przeznaczone na sprawy organizacyjne zgodnie z art. 128KP (pobranie narzędzi, podział pracy i inne) wykonywane na powierzchni.

Dowód: Regulamin Pracy obowiązujący od 01 października 2015r., k.131- 139.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, które nie budziły wątpliwości co ich prawdziwości i nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron postępowania. Sąd dał wiarę w całości zeznaniom świadka H. Ż. co zakresu obowiązków powoda i czasu potrzebnego na ich wykonanie, czasu faktycznego wykonywania tych obowiązków. Podobnie Sąd uznał za wiarygodne zeznania powoda co do wykonywanych przez niego czynności na terenie zakładu pracy i czasu potrzebnego na ich wykonanie. Dodać należy, iż zeznania powyższe korespondowały z treścią Raportu czasu pracy, k.74-76, z którego wynikała godzina każdorazowego wejścia i wyjścia z terenu kopalni, czas zjazdu i wyjazdu z dołu. Z (...) wynikało, iż gdy powód zaczynając pracę każdorazowo zjawiał się w pracy dużo wcześniej tj. parę minut po godzinie 5 rano (czasem przed godziną 4). Z raportów tych wynikały dokładne godziny opuszczania kopalni przez powoda, zwykle po czasie zakończenia I zmiany. W ocenie Sądu było to spowodowane koniecznością wypełnienia określonych obowiązków przed właściwą godziną rozpoczęcia danej zmiany, jak i raportowania po zakończeniu zmiany.

Sąd dał częściowo wiarę zeznaniom świadka M. S. w zakresie w jakim świadek zeznał, iż były czynności, które świadek podejmował przed godzinami pracy (odbieranie raportów od poprzedniej zmiany, czytanie raportów i poleceń), jak i po zakończeniu zmiany. Sąd odmówił wiary zeznaniom tego świadka w zakresie w jakim twierdził, iż powód jako osoba zajmująca samodzielne stanowisko mógł mieć wpływ na zmian organizacji czasu pracy oraz wykonując cyklicznie podobne czynności i pracując z tymi samymi pracownikami mógł wywiązać się ze swych obowiązków w regulaminowym czasie pracy. Twierdzenia te pozostają w sprzeczności z pozostałym zebrany w sprawie materiale dowodowym. Z powyższego wynikało, iż powód pracował w godzinach nadliczbowych w wymiarze 50 minut przed rozpoczęciem danej zmiany, a kończył pracę w momencie opuszczenia kopalni co każdorazowo rejestrowane było w systemie (...).

Jednocześnie powód nie wykazał twierdzeń zawartych w pozwie jakoby praca nadliczbowa każdego dnia roboczego wynosiła aż 2 godziny dziennie.

Sąd na rozprawie w dniu 29 września 2017r. pominął dowód z bilingów z telefonu służbowego powoda (wniosek k.164) albowiem z oświadczenia pozwanej (k.185) wynika, iż pozwana dysponuje tylko rejestrami tych rozmów i czasem ich trwania w danym dniu, natomiast nie da się na ich podstawie stwierdzić kto wykonał połączenie. W świetle powyższego nie da się z technicznego punktu widzenia przeprowadzić tego dowodu w sposób wyróżniający rozmowy służbowe powoda.

W zakresie wyliczenia wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych Sąd oparł się na wyliczeniach pozwanej zaprezentowanych w piśmie z dnia 18 września 2017r., k.192, które zostało zaakceptowane przez pełnomocnika powoda. W świetle powyższego Sąd pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego celem wyliczenia należności powoda, uznając ten wniosek dowodowy za zbędny.

Sąd Rejonowy zważył :

Zgodnie z art. 128 §1KP czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy. Pozostawanie w dyspozycji pracodawcy oznacza stan fizycznej i psychicznej gotowości pracownika do wykonywania pracy w wyznaczonym miejscu. Samo przebywanie pracownika w miejscu, w którym ma wykonywać pracę, nie jest równoznaczne z gotowością do pracy.

W literaturze i orzecznictwie prezentowana jest różna ocena momentu rozpoczęcia czasu pracy. Można się spotkać z dwoma odmiennymi poglądami, pierwszym: zgodnie z którym czynności przygotowawcze nie powinny być wliczane do czasu pracy. Według drugiego poglądu wyłączenie takich czynności z czasu pracy jest nieprawidłowe. Nie ma bowiem znaczenia efektywne wykonywanie pracy przez pracownika, lecz jego dyspozycja. Wydaje się bardziej prawidłowy pogląd pierwszy zgodnie z którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym wyznaczonym miejscu w chwili czasu pracy biegnie od chwili, w którym pracownik rozpoczyna merytoryczne czynności niezbędne do wykonania pracy. W literaturze również sporna pozostaje ocena czy za pracę uznać należy czynności przygotowawcze związane z przygotowaniem stanowiska pracy lub też sprzątnięcia po zakończeniu pracy itp. Nie będzie natomiast czasem pracy czas przebierania się. Co do zasady nie stanowi czasu pracy także dojście do miejsca pracy na terenie zakładu pracy. Wątpliwości może wzbudzić zakwalifikowanie jako czasu pracy przekazywania dyspozycji przed rozpoczęciem pracy zmianowej lub informacji od pracowników kończącej zmianę. Czynności takie nie stanowią czasu pracy przynajmniej o tyle, o ile rzeczywiście polegają na przygotowaniu się do pracy A. S. komentarz do art. 128 §1KP , L.).

Zgodnie z §19 Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników KWK (...) w S. czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje do dyspozycji w zakładzie pracy. Pracownicy są obowiązani stawiać się punktualnie w oznaczonym czasie na miejsce pracy (§20 Regulaminu Pracy pozwanej). Nie ulega wątpliwości, iż czasu pracy nie można utożsamiać z czasem przebywania na terenie zakładu pracy. W niniejszej sprawie pracodawca ewidencjonował czas wejścia powoda na teren zakładu pracy oraz jego wyjścia oraz czas zjazdu pod ziemię i wyjazdu na powierzchnię. Pracodawca w sposób nieprawidłowy ewidencjonował czas pracy powoda. Żadna z powyższych rejestracji nie oddaje rzeczywistego czasu pracy powoda zgodnie z art. 128 §1KP .

Z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego wynika, iż powód był zatrudniony u strony pozwanej ostatnio na stanowisku nadsztygara górniczego z dopiskiem „p.z”. Nie była sporną okolicznością, iż powód wykonywał pracę pod ziemią nie w pełnym wymiarze czasu pracy, albowiem wykonywał również czynności biurowe na powierzchni. Sąd nie zgadza się jednak ze stanowiskiem pozwanej, iż obowiązująca powoda norma czasu pracy wynosiła 8 godzin na dobę. Powód jako sztygar oddziałowy oddziału wydobywczego należał do stanowisk nierobotniczych na dole zgodnie z Załącznikiem nr 14 (...) dla pracowników KWK (...) w S. (k.118) – Taryfikatorem kwalifikacyjnym dla stanowisk nierobotniczych na dole. Należy zatem przyjąć , iż powoda należy traktować jako pracownika „pod ziemią” w całym zakresie jego uprawnień, w tym - w zakresie czasu pracy. Dodać należy, iż czas pracy powoda jako pracownika pod ziemią wynosił 7,5godziny na dobę oraz 37,5 godzin na tydzień przy 5-dniowym tygodniu pracy, co jest dopuszczalne w świetle art. 145§1 KP. W przypadku powoda ten skrócony czas pracy był normalnym czasem pracy.

Powód jako sztygar oddziałowy pracował głównie na I zmianie. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, iż powód pracował w spornym okresie ponad obowiązującą powoda normę czasu pracy. Powód rozpoczął obowiązki zawodowe 50 minut przed godziną rozpoczęcia swojej zmiany. Tylko w ten sposób można było zapewnić prawidłową organizację pracy poprzez bezpośredni kontakt ze zmianą poprzednią. Powód wykonywał w tym czasie czynności administracyjno-biurowe, czyli odbiór raportu z poprzedniej zmiany czy też przeprowadzał rozmowy z sztygarem z poprzedniej zmiany celem uzgodnienia prac, jakie pozostały do wykonania i prac wykonanych. Odprawa odbywała się na 20 minut przed rozpoczęciem danej zmiany. Należy podkreślić, iż o godzinie odprawy decydował nie powód, a przełożony powoda -kierownik robót górniczych. Powód był obowiązany wykonać 15 zjazdów w miesiącu w podziemiu kopalni. Po wyjeździe umyciu się i przebraniu powód w biurze kontynuował czynności związane z raportowaniem. W niniejszej sprawie powód z istoty swych obowiązków przebierał się i mył nie przed zakończeniem

pracy i po jej zakończeniu –ale w trakcie dniówki. Brak jest poglądów w literaturze i orzeczeń SN czy takie czynności zaliczyć do czasu pracy. W ocenie Sądu taka sytuacja jest jakościowa inna niż ta, gdy w/w czynności następują przez rozpoczęciem dniówki (i po zakończeniu) i wówczas ten czas jest traktowany jako zwykle przygotowanie się pracownika do pracy. W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu brak jest podstaw do odliczania czasu pracy poświęconego przez powoda na mycie i przebranie, gdyż te czynności wymuszała w trakcie dniówki organizacja pracy na kopalni i zakres obowiązków powoda, za co pozwana ponosi odpowiedzialność w ramach ryzyka organizacyjnego, za które pracownik nie może ponosić ujemnych konsekwencji w postaci odliczenia z czasu. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie ma również podstaw do odliczenia czasu potrzebnego przez powoda na przejście (dojście) do określonych miejsc świadczenia pracy, do łaźni, oczekiwania na podszybiu na zjazd i wyjazd. Podkreślić ponadto należy, iż u pozwanego nie wprowadzono systemu przerywanego czasu pracy, o którym mowa w art. 139 §1 KP, ani też przerwy w pracy (art.141 §1KP). Zgodnie z zatem z zasadą ciągłego liczenia czasu pracy brak jest podstaw do odliczania z czasu pracy przerw przeznaczonych na przemieszczanie się, kąpiel czy przebranie pracownika. Nie jest zasadny zarzut pozwanej, iż powód mógł sobie tak organizować pracę aby zmieścić się w dobowe normie czasu pracy choćby z tego powodu, iż powód był zmuszony rozpoczynać pracę przez rozpoczęciem zmiany (zapoznanie się z raportem ze zmiany poprzedniej, udział w odprawie) jak też kończyć pracę z przekroczeniem czasu zakończenia zmiany dlatego, iż powód musiał oczekiwać na raport sztygara zmianowego, który z kolei wyjeżdżał z podziemia wraz z załogą po zakończeniu zmiany i dopiero po wyjeździe, umyciu się udawał się do biura by sporządzić raport. Dodać należy, iż sztygar zmianowy nie mógł co do zasady wyjechać z podziemia wcześniej.

W tych okolicznościach uprawnionym było przyjęcie, iż powód rozpoczął pracę na 50 minut przed rozpoczęciem danej zmiany, zaś kończył pracę w momencie odbicia dyskietki na wyjściu z kopalni. Podkreślić bowiem należy, iż z zeznań powoda wynika, iż powód bezpośrednio po zakończeniu czynności pracowniczych – opuszczał teren kopalni. Z tej przyczyny zasadnym było przyjęcia, iż czas pracy powoda kończył się w momencie odbicia dyskietki przy wyjściu z kopalni.

Zgodnie z art. 151 §1 KP praca wykonywana ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy, a także praca wykonywana ponad przedłużony dobowy wymiar czasu pracy, wynikający z obowiązującego pracownika systemu i rozkładu czasu pracy, stanowi pracę w godzinach nadliczbowych. Praca powoda w godzinach nadliczbowych była podyktowana potrzebami pracodawcy i wynikała z przyjętego od dawna na kopalni systemu organizacji pracy osób dozoru średniego, który to system wymuszał na powodzie wcześniejsze przybycie na teren kopalni i późniejsze wyjście powoda po czasie zakończenia godziny zmiany powoda. Przełożeni powoda byli świadomi, iż powód rozpoczął pracę wcześniej i kończył później po godzinie zakończenia zmiany. Wbrew twierdzeniom pozwanej podejmowanie czynności przez powoda bez pisemnego polecenia pracodawcy nie stanowi przeszkody do przyjęcia, iż powód pracował w godzinach nadliczbowych. Z ugruntowanego orzecznictwa wynika, iż polecenie pracodawcy co do pracy w godzinach nadliczbowych może być wydane w jakiegokolwiek formie, która jasno wyraża wolę pracodawcy, lub też co najmniej jego świadomość, że pracownik taką pracę wykonuje przy dorozumianej akceptacji jej wykonania ze strony pracodawcy. W niniejszej sprawie sytuacja taka miała miejsce co wynika z zeznań M. S., k.172. Przełożeni powoda wiedzieli kiedy powód do pracy przychodzi i kiedy z pracy wychodzi i ten stan rzeczy akceptowali.

Dodać należy, iż powód pracujący jako sztygar oddziałowy nie należał do żadnej z grup pracowników co do których wyłączona jest możliwość domagania się wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Zgodnie z art. 151⁴KP, pracownicy zarządzający w imieniu pracodawcy zakładem pracy i kierownicy wyodrębnionych komórek organizacyjnych wykonują, w razie konieczności, pracę poza normalnymi godzinami pracy bez prawa do wynagrodzenia oraz dodatku z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych, z zastrzeżeniem §2 (§1). Kierownikom wyodrębnionych komórek organizacyjnych za pracę w godzinach nadliczbowych przypadających w niedzielę i święto przysługuje prawo do wynagrodzenia oraz dodatku z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych w wysokości określonej w art. 151¹ §1, jeżeli w zamian za pracę w takim dniu nie otrzymali innego dnia wolnego od pracy.

Przez pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy należy rozumieć pracowników kierujących jednoosobowo zakładem pracy i ich zastępców lub pracowników wchodzących w skład kolegiального organu

zarządzającego zakładem pracy oraz głównych księgowych (art. 128 §2 pkt 2KP). Powoda nie należy kwalifikować w kategorii pracowników zarządzających zakładem pracy.

Pojęcie kierownika wyodrębnionej komórki organizacyjnej nie można interpretować rozszerzająco. Powyższe zagadnienie dotyczy stanowisk związanych z zarządzaniem (kierowaniem) zakładem pracy i to tylko stanowisk pod tym względem najważniejszych (kierowniczych). Niewątpliwie powód nie posiadał takich kompetencji w ramach zajmowanego przez siebie stanowiska. Owszem, w jego gestii leżał swego rodzaju dozór, jednakże nie można o tym mówić w powyższej kategorii. Powód jako sztygar oddziałowy był gospodarzem na swojej zmianie, powodowi podlegał dozór niższy i średni. Powód absolutnie nie był jednak kierownikiem komórki organizacyjnej. W hierarchii służbowej powód stał niżej aniżeli nadsztygarzy górniczy, nad którymi dozór miał kierownik robót górniczych oraz kierownik działu górniczego.

Sąd nie podziela w żadnym zakresie argumentów pozwanej zaprezentowanych w piśmie procesowym z dnia 21 lipca 2017r., iż za odmową zasądzenia na rzecz powoda wynagrodzenia za godziny nadliczbowe przemawiają wysokie zarobki powoda zajmującego prestiżowe stanowisko powoda jako osoby wyższego dozoru górniczego. Z powyższych okoliczności absolutnie nie wynika obowiązek wcześniejszego przychodzenia do pracy (i późniejszego zeń wychodzenia). Nie zasługuje na uwzględnienie twierdzenie, iż czynności polegające na zapoznaniu się z raportem z poprzedniej zmiany i udział w odprawie to czynności przygotowawcze zmierzające do właściwego przygotowania się do świadczenia pracy. Zdaniem Sądu powód w zakresie powyższych czynności już świadczył pracę.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę określoną w pkt 1 wyroku. W tym zakresie Sąd orzekł na podstawie art. 151¹ §1KP. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1KC w związku z art. 300KP mając na uwadze, iż powoda obowiązywał 4-miesięczny okres rozliczeniowy, zatem najwcześniejszym dniem wymagalności roszczenia o wypłatę wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych był upływ-czteromiesięcznego okresu rozliczeniowego. Odsetki za opóźnienie są zasadne od 11 kolejnego miesiąca po zakończeniu okresu rozliczeniowego. Z tej przyczyny Sąd oddalił żądanie pozwu w części dotyczącej odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych od dnia każdego kolejnego miesiąca.

Pismem z dnia 26 września 2017r. powód podał, iż dochodzi kwoty 19.554,55zł. tytułem należności głównej, a nadto skapitalizował ustawowe odsetki za opóźnienie w kwocie 4.608,93zł.

Zgodnie z art. 20KPC do wartości przedmiotu sporu nie wlicza się odsetek, pożytków i kosztów, żądanych obok roszczenia głównego. W wypadku żądania zasądzenia świadczenia głównego i obok niego odsetek wyliczonych kwotowo za określony, zamknięty okres, przy jednoczesnym żądaniu odsetek od odsetek wyliczonych kwotowo, a także w wypadku żądania zasądzenia świadczenia głównego, w którym zsumowano odsetki za określony, zamknięty okres wraz z odsetkami od tak powiększonego świadczenia głównego, przepis art. 20 nie ma zastosowania (por. postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 1999r., I CZ 34/99, niepubl.). Na koszty sądowe składała się opłata sądowa w kwocie 1209zł. (5% z 24.163,48zł.). Na koszty postępowania składało się :

-wynagrodzenia pełnomocnika powoda w kwocie 2700zł.

-wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w kwocie 2700zł.

ustalone w oparciu o §2 pkt 5 i §9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804). Powód domagał się zasądzenia kwoty 24.163,48zł., Sąd zasądził kwotę 19.554,55zł. Powództwo zostało uwzględnione w 80%. Należało zatem na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016.623). nakazać pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Pszczynie 80% z kwoty 1209zł. tj. kwotę 967,20 zł. tytułem zwrotu kosztów sądowych od uiszczenia których powód był zwolniony. Koszty postępowania łącznie wynosiły 5400zł. Powód wygrał w 80%, miał zatem obowiązek ponieść 20% tych kosztów tj. kwotę 1080zł., a poniósł 2700zł. należało

zatem zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę (2700 zł.-1080zł.) tj. kwotę 1620,00zł. orzekając w tym zakresie na podstawie art.100KPC.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 477² §1KPC.

SSR Ewa Wieczorek